

Danish scientific journal

DSJ 



Danish Scientific Journal

Nº30 2019

vol. 3

Danish scientific journal
DSJ 

№30/2019

ISSN 3375-2389

Vol.3

The journal publishes materials on the most significant issues of our time. Articles sent for publication can be written in any language, as independent experts in different scientific and linguistic areas are involved.

The international scientific journal “Danish Scientific Journal” is focused on the international audience. Authors living in different countries have an opportunity to exchange knowledge and experience.

The main objective of the journal is the connection between science and society. Scientists in different areas of activity have an opportunity to publish their materials. Publishing a scientific article in the journal is your chance to contribute invaluable to the development of science.

Editor in chief – Lene Larsen, Københavns Universitet

Secretary – Sofie Atting

- Charlotte Casparsen – Syddansk Erhvervsakademi, Denmark
- Rasmus Jørgensen – University of Southern Denmark, Denmark
- Claus Jensen – Københavns Universitet, Denmark
- Benjamin Hove – Uddannelsescenter Holstebro, Denmark
- William Witten – Iowa State University, USA
- Samuel Taylor – Florida State University, USA
- Anie Ludwig – Universität Mannheim, Germany
- Javier Neziraj – Universidade da Coruña, Spain
- Andreas Bøhler – Harstad University College, Norway
- Line Haslum – Sodertorns University College, Sweden
- Daehoy Park – Chung Ang University, South Korea
- Mohit Gupta – University of Calcutta, India
- Vojtech Hanus – Polytechnic College in Jihlava, Czech Republic
- Agnieszka Wyszynska – Szczecin University, Poland

Also in the work of the editorial board are involved independent experts

1000 copies

Danish Scientific Journal (DSJ)

Istedgade 104 1650 København V Denmark

email: publishing@danish-journal.com

site: <http://www.danish-journal.com>

CONTENT

ECONOMIC SCIENCES

Vovnenko G., Konchikova A. INTEGRAL ASSESSMENT OF MEDICAL INSTITUTION ACTIVITY PERFORMANCE OF PROVIDING NARCOLOGICAL ASSISTANCE TO THE PEOPLE 3	Trubnikov V., Taran A., Baseev A., Gavrilov E., Strelstov A. ORGANIZATION PRICING STRATEGY 30
Zaurbek A. A PRINCIPLED FRAMEWORK FOR ASSESSING THE ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE STATE 14	Trubnikov V., Ahyba D., Baseev A., Gavrilov E., Strelstov A. LEASING AND FACTORING AS A PERSPECTIVE FINANCING FOR SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES 32
Leontyev R. THEFT FROM A TEXTBOOK AND DISTORTION OF INFORMATION ON SPHERES ADVANTAGE OF APPLICATION OF TYPES OF TRANSPORT 18	Trubnikov V., Dorbyanskij I., Baseev A., Gavrilov E., Strelstov A. MANAGEMENT AS AN ORGANIZATION MANAGEMENT SYSTEM 33
Trubnikov V., Taran A., Baseev A., Gavrilov E., Strelstov A. SOURCES OF FINANCING INNOVATIVE PROJECTS..... 26	Zhebka V., Shevchenko V. BFORECASTING THE MAIN INDICATORS OF THE ECONOMIC SYSTEM AND OPTIMIZING THE MANAGEMENT PROCESS OF THEM 35
Potebnya A., Baseev A., Shumeyko D., Trubnikov V., Strelstov A. HUMAN RESOURCES AS AN ORGANIZATION MANAGEMENT ELEMENT 28	

JURISPRUDENCE

Zherzh L. COMPARATIVE LEGAL CHARACTERISTICS OF CRIMINAL LIABILITY FOR CRIMES RELATED TO ILLEGAL TRANSPLANTATION IN THE LEGISLATION OF SOME FOREIGN COUNTRIES 39	Kurbatova I. CERTAIN ASPECTS OF INTERNATIONAL COOPERATION BODIES OF THE PROSECUTOR'S OFFICE OF UKRAINE DURING THE TIME CRIMINAL PROCEEDINGS 49
Kiflyuk R. NOVELLA OF THE CRIMINAL PROCEDURE LEGISLATION OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF PREVENTION AND COMBATING DOMESTIC VIOLENCE 44	Rohatynska N. IMPROVEMENT OF CUSTOMS AUTHORITIES TO ENSURE THE FINANCIAL SECURITY OF THE STATE 53
Korinniy D. FEATURES OF THE DETECTION AND INVESTIGATION OF TRAFFICKING IN PERSONS 46	Chebotareva I., Mamisheva Z., Udychak F. ROLE AND PLACE OF THE NOTION OF «ABUSE OF LAW» IN RUSSIAN LEGAL REALITY..... 57

JURISPRUDENCE

COMPARATIVE LEGAL CHARACTERISTICS OF CRIMINAL LIABILITY FOR CRIMES RELATED TO ILLEGAL TRANSPLANTATION IN THE LEGISLATION OF SOME FOREIGN COUNTRIES

Zherzh L.

*Postgraduate Student of the Department of Criminal Law and Criminology of the University of State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Kyiv region, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6428-1513>*

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ЗЛОЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ З НЕЗАКОННОЮ ТРАНСПЛАНТАЦІЄЮ В ЗАКОНОДАВСТВІ ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Жерж Л.

*аспірантка кафедри кримінального права та кримінології
Університету державної фіскальної служби України,
м. Ірпінь, Київська обл., Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6428-1513>*

Abstract

The article is devoted to the comparative legal characterization of criminal liability for crimes related to illegal transplantation in the criminal legislation of Ukraine and certain foreign countries and to develop on this basis their own recommendations for improving the Ukrainian criminal legislation.

Анотація

Стаття присвячена порівняльно-правовій характеристиці кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з незаконною трансплантацією у кримінальному законодавстві України та окремих зарубіжних країн і виробленню на цій підставі власних рекомендацій щодо вдосконалення українського кримінального законодавства.

Keywords: transplantation, human anatomical materials, human organs and tissues, human trafficking, foreign experience, comparative legal analysis.

Ключові слова: трансплантація, анатомічні матеріали людини, органи та тканини людини, торгівля людьми, зарубіжний досвід, порівняльно-правовий аналіз.

Проведення порівняльно-правової характеристики кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з незаконною трансплантацією в законодавстві окремих зарубіжних країн має важливе значення для можливості впровадження позитивного зарубіжного досвіду в Україні. Дослідження кримінальної відповідальності за злочини, пов'язані з незаконною трансплантацією можна провести шляхом порівняння санкцій, передбачених за аналогічні діяння в законодавстві зарубіжних країн. Для комплексної порівняльно-правової характеристики ми будемо використовувати досвід окремих європейських держав світу, а також пострадянських республік.

В окремих країнах питання про встановлення кримінальної відповідальності за незаконну трансплантацію вирішуються різними законами. Зокрема, норми про відповідальність за порушення порядку трансплантації органів або тканин людини містяться в одних країнах у Кримінальному кодексі, а в інших – законах про трансплантацію.

Так, у Бельгії з 1 червня 2019 року вступив у дію новий Закон «Про торгівлю людськими органами та про принцип непокарання жертв торгівлі людьми», який передбачає сувору відповідальність за незаконну трансплантацію. Кримінальна відповідальність настає за будь-яке незаконне вилучення

людських органів або тканин. Найсуворіше покарання – позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років і штраф в розмірі від 750 до 75 000 євро – передбачено за чотири нових види злочинів: незаконне вилучення органів; незаконна трансплантація; дії, які супроводжують незаконне вилучення органів і набір кандидатів донорів або одержувачів органів для отримання прибутку [5].

За інші злочини покарання є дещо менш суворими, а саме тюремне ув'язнення на термін від одного року до п'яти років і штраф від 500 до 50 000 євро. Такі покарання застосовуються за сприяння або заохочення незаконного вилучення органів або трансплантації або підбурювання до такої практики; або до тої людини, що рекламувала цю незаконну практику; або особи, яка прямо чи опосередковано оприлюднить інформацію про наявність органів для отримання прибутку для себе або для третьої сторони. До обтяжуючих обставин кримінальної відповідальності за незаконну трансплантацію у Бельгії відноситься вчинення злочину щодо неповнолітньої або недієздатної особи, або коли життя жертви було навмисно поставлено під загрозу, або коли незаконні дії являють собою злочин [5].

Як бачимо, у Бельгії санкції кримінального законодавства за незаконну трансплантацію значно суворіші, ніж у нашій країні.

У Великобританії діє Закон «Про людські тканини» [2], який консолідував попереднє законодавство і був створений з метою «регулювати видалення, зберігання, використання та утилізацію людських тіл, органів і тканин». У Законі вказується, яким чином має бути отримана необхідна згода на зберігання або використання відповідних матеріалів (включаючи відповідні органи або тканини для трансплантації). У цьому важливому питанні Закон передбачає створення спеціального регулюючого органу – Управління за тканинами людини, який здійснює нагляд за будь-якими діями, пов'язаними з видаленням органів чи тканин з людського тіла для їх використання в межах Закону [19].

Щоб протистояти можливим незаконним продажам органів на «чорному ринку» і порушенням черги пересадки органів, Закон встановлює кримінальну відповідальність за будь-яке вилучення органів без згоди людини. Згідно даного Закону, особа буде визнана винною у вчиненні злочину, якщо вона: здійснює або отримує будь-яку оплату за поставку або пропозицію щодо постачання органу, який був або має бути вилучений у мертвій чи живій людині і призначений для трансплантації в іншу особу у Великобританії, або в іншому місці; прагне знайти людину, згідну постачати за оплату орган, або пропонує постачати такий орган, за плату; ініціює або веде переговори, пов'язані з прийняттям будь-якої плати за поставку або для пропозиції на поставку такого органу, або бере участь в управлінні чи контролі за особами корпоративного або некорпоративного органу, діяльність яких складається або передбачає ініціювання чи переговори стосовно таких угод [2].

Окрім відповідальності фізичних осіб, відповідно до закону, кримінальна відповідальність передбачена і щодо юридичних осіб. Зокрема, згідно із законом, якщо буде доведено діяння, вчинене юридичною особою, здійснене за згодою або шляхом потурання, або через бездіяльність із боку будь-якого директора, менеджера, секретаря або іншої аналогічної посадової особи відповідної корпорації, або будь-якою особою, яка має намір діяти як така, то така особа, як і юридична особа, винна у вчиненні злочину і підлягає судовому переслідуванню і відповідному покаранню [2].

У Великобританії донорство органів дітей та органів психічно хворих людей дозволяється тільки у «вкрай рідкісних випадках» і тільки після попереднього судового дозволу [2].

У Німеччині питання трансплантації анатомічних матеріалів людини регулюється окремим законом, який визначає, як повинен тривати процес донорства органів та регулює обов'язки і відповідальність усіх зацікавлених сторін. Рекомендації приймаються Німецькою медичною асоціацією та реалізуються після затвердження Федеральним міністерством охорони здоров'я (BMG) [18].

Закон «Про пожертвування, вилучення та пе-

ресадку органів і тканин (Закон про трансплантацію)» (TPG) є правовою основою для донорства органів і тканин. Даний закон вступив у дію 5 листопада 1997 року і був доповнений у 2007 році Законом про тканини для вирішення проблеми донорства тканин. Права і обов'язки всіх учасників донорства органів і тканин в Законі чітко прописані. Суворо заборонена торгівля органами в Німеччині [1].

У Данії та Швеції положення про криміналізацію деяких видів незаконного вилучення анатомічних матеріалів людини частково містяться у Кримінальних кодексах та частково в спеціальному законодавстві, що стосується трансплантації людських органів. Законодавство Данії та Швеції, подібно до українського забороняє брати органи у людини без її згоди.

У Данії, на відміну від України, немає спеціальної статті Кримінального кодексу, яка б встановлювала відповідальність за незаконну трансплантацію. Незаконне вилучення органів в людини у кримінальному законодавстві Данії може бути кваліфіковане за статтями 245-246 Кримінального кодексу Данії, які містяться у Розділі про тяжкі тілесні пошкодження [6]. Окремі питання щодо суспільних відносин у сфері трансплантації містяться також у Законі про здоров'я та Законі про рівність, розтин та трансплантацію.

У главі 4 Пункту 1а Кримінального кодексу Швеції передбачено, що особа, яка за допомогою незаконного примушування, обману, експлуатації, домагання чи будь-яких інших неправомірних дій здійснює вербування, перевезення, передає, розміщує або приймає людину з метою експлуатації для вилучення органів, засуджується до тюремного ув'язнення на термін від двох до десяти років. Особа, яка вчиняє такий акт проти потерпілого, який не досяг вісімнадцятирічного віку, буде засуджена за торгівлю людьми, навіть якщо такі неправомірні дії, які заявлені в Законі, не були застосовані [17].

Відповідно до Закону Швеції про трансплантацію [3], біологічний матеріал, призначений для трансплантації чи іншої медичної мети, не можна брати у живій людині, якщо ця процедура може призвести до серйозної небезпеки для життя чи здоров'я цієї людини-донора. Особливі положення поширюються на неповнолітніх і осіб з психічними розладами. Кожен, хто навмисно забирає біологічний матеріал у живій чи померлої людини з порушенням Закону про трансплантацію, засуджується до штрафу. Положення про покарання за торгівлю біологічним матеріалом прописані у главі 8 Розділів 6 та 7 Закону про генетичну цілісність, прийнятого у 2006 році [4].

У пострадянських державах норми кримінального законодавства у сфері незаконної трансплантації є частково схожими з відповідними українськими нормами, адже ці країни мають спільні із Україною кордони та давню історію.

Кримінальні кодекси України, Республіки Білорусь, Киргизької Республіки та Республіки Тад-

жикістан передбачають кримінальну відповідальність за незаконну трансплантацію як окремий склад злочину, а також як кваліфікуючі ознаки інших кримінальних правопорушень. Крім спільних ознак, норми кримінальних кодексів вказаних країн мають і чимало відмінностей щодо питання незаконної трансплантації. Наприклад, КК Республіки Таджикистан [15] та Республіки Білорусь [12] встановлюють відповідальність за незаконне донорство органів або тканин людини і за незаконну трансплантацію, тоді як ч.1 ст. 143 КК України [8] – тільки за випадки незаконної трансплантації. Наступною розбіжністю в кримінально-правовому регулюванні незаконної трансплантації цих держав є те, що в КК Республіки Білорусь, Киргизької Республіки та Республіки Таджикистан передбачено відповідальність за порушення порядку і умов проведення трансплантації, а в Україні криміналізовано лише порушення порядку трансплантації, хоча законодавець, визначаючи її правомірність в ст. 13 Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» [9], підкреслює необхідність дотримання як порядку, так і умов проведення таких операцій. Отже, криміналізація порушення умов трансплантації залишилася поза увагою українського законодавця. З метою усунення прогалини, що виникла, вважаємо за необхідне доповнити ч.1 ст. 143 КК України вказівкою щодо порушення, крім порядку, також і умов трансплантації.

КК Республіки Білорусь [12], на відміну від КК України, чітко відмежовує примушування до давання органів чи тканин для трансплантації (ст. 163) і, власне, порушення порядку проведення трансплантації (ст. 164). Окрім цього, також передбачена кримінальна відповідальність за: торгівлю людьми з метою вилучення у потерпілого органів чи тканин для трансплантації (п. 4 ч. 2 ст. 181), а також відповідальність за викрадення людини з такою ж метою (п. 5 ч. 2 ст. 182); незаконне вилучення органів чи тканин від неживого донора (ст. 348) [20, с. 33].

У КК Киргизької Республіки законодавцем встановлено кримінальну відповідальність за можливі вчинення наступних злочинів, пов'язаних з незаконною трансплантацією, а саме: вбивство з метою використання органів чи тканин потерпілого (п. «б» ч. 2 ст. 130); умисне заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю з метою одержання органа чи тканин потерпілого (п. «5» ч. 2 ст. 138); примушування особи до вилучення у неї або її близьких людей органів або тканин для трансплантації, вчинене із застосуванням насильства, яке не є небезпечним для життя і здоров'я особи, або з погрозою його застосування, або шляхом обману, при відсутності наслідків заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю (ст. 146); умисне або необережне порушення умов і порядку вилучення органів і (або) тканин людини або умов і порядку трансплантації, передбачених законом, які завдали з необережності тяжкої шкоди, або незаконна торгівля органами і (або) тканинами людини (ст. 147); незаконне вилучення тканин або органів померлої людини з метою їх використання в медицині, вчинене медичним працівником (ст.

154); викрадення особи без її волі, що супроводжується переміщенням з місця її постійного або тимчасового перебування з подальшим утриманням в місці, відмінному від її місцеперебування з метою вилучення у особи або у померлої людини органів або тканин для трансплантації (п. «7» ч. 2 ст. 170), торгівля людьми з метою вилучення в особи органи або тканини для трансплантації (п. «1» ч. 3 ст. 171) [11].

У КК Республіки Таджикистан передбачено кримінальну відповідальність за: вбивство з метою використання органів чи тканин потерпілого (п. «н» ч. 2 ст. 104); умисне заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю з метою використання органів чи тканин потерпілого (п. «н» ч. 2 ст. 110); порушення умов і порядку вилучення органів чи тканин людини або умов та порядку трансплантації, передбачених законом, що призвело через необережність до заподіяння тяжкої або середньої тяжкості шкоди здоров'ю донора чи реципієнта (ст. 121); примушування до донорства з метою вилучення органів чи тканин потерпілого для трансплантації (ст. 122); те ж діяння щодо особи, яка завідомо для винного перебувала у безпорадному стані або в матеріальній чи іншій залежності від винного, щодо завідомо малолітнього чи неповнолітнього, щодо двох чи більше осіб, вчинене зі застосуванням насильства, групою осіб чи групою осіб за попередньою змовою, організованою групою; торгівля неповнолітніми з метою вилучення органів чи тканин для трансплантації (п. «д» ч. 2 ст. 167); те ж діяння, вчинене організованою групою, або таке, що через необережність спричинило смерть потерпілого; застосування до осіб, які перебувають під владою іншої сторони, затриманих чи будь-яким іншим чином позбавлених волі, будь-якої медичної процедури, яка не є необхідною за станом їх здоров'я для зазначених осіб і не відповідає загальноприйнятим медичним нормам, що застосовуються за аналогічних, з медичного огляду, обставин до громадян країни, а також застосування до таких осіб, навіть за їх згодою дій, що призвели до фізичного каліцтва; проведення медичних або інших експериментів, операцій із видалення тканин чи органів для пересадки (ст. 404) [15].

Кримінальні кодекси Азербайджанської Республіки, Республіки Казахстан, Латвійської Республіки, Республіки Молдова та Республіки Узбекистан передбачають кримінальну відповідальність лише за окремі види порушень порядку і умов незаконної трансплантації. Зокрема, одні з них встановили відповідальність тільки за примушування до вилучення органів або тканин людини для трансплантації (Республіка Молдова, Республіка Казахстан), а інші – за незаконне донорство органів та тканин людини (Латвійська Республіка, Республіка Узбекистан) [21].

КК Азербайджанської Республіки передбачає кримінальну відповідальність за такі види злочинів, пов'язаних із незаконною трансплантацією: вилучення органів для трансплантації у військовополонених та інших осіб, що знаходяться під охороною міжнародного гуманітарного права (ч. 2 ст. 115); те

ж діяння, що спричинило смерть чи заподіяло тяжку шкоду їх здоров'ю; умисне вбивство, вчинене з користі чи на замовлення, з метою використання органів чи тканин потерпілого (п. 2.5 ч. 2 ст. 120); умисне заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю з метою використання органів чи тканин потерпілого (п. 2.5 ч. 2 ст. 126); те ж діяння, що спричинило через необережність смерть потерпілого; умисне заподіяння менш тяжкої шкоди здоров'ю з метою використання органів чи тканин потерпілого (п. 2.4 ч. 2 ст. 127); купівля-продаж або примушування до вилучення для трансплантації органів чи тканин людини; примушування до вилучення органів чи тканин людини для трансплантації, вчинене із застосуванням насильства чи з погрозою його застосування; те ж діяння, вчинене з використанням безпорадного стану потерпілого або його матеріальної, службової чи іншої залежності від винного (ст. 137) [10].

Слід звернути увагу на ст. 139 КК Латвійської Республіки [7], яка встановлює кримінальну відповідальність за незаконне вилучення тканин і органів живої чи мертвої людини з метою їх використання в медицині, вчинене медичним працівником. Очевидно, що поза полем зору законодавця Латвійської Республіки залишився захист прав реципієнта [21].

У ст. 133 КК Республіки Узбекистан [16] межі криміналізації ще вужчі: передбачено відповідальність лише за вилучення органів чи тканин померлої людини з метою їх трансплантації, консервації в наукових чи освітніх цілях без запитової згоди на це померлого чи згоди його близьких родичів; те ж діяння, вчинене з корисливих чи інших мотивів, повторно або рецидив. Звідси випливає, що права і свободи живого донора та реципієнта при трансплантації взагалі не захищені, що є безсумнівним недоліком цієї норми.

У КК Республіки Казахстан передбачено кримінальну відповідальність за: вбивство, вчинене з метою використання органів чи тканин потерпілого (п. 12 ч. 2 ст. 99); умисне заподіяння тяжкої шкоди здоров'ю з метою вилучення органів чи тканин потерпілого (п. 9 ч. 2 ст. 106); примушування до вилучення органів чи тканин людини для трансплантації або для іншого використання (ст. 116); купівля-продаж неповнолітнього або укладення інших угод стосовно неповнолітнього в формі його передачі або заволодіння ним з метою вилучення у нього органів або тканин для трансплантації (п. 6 ч. 2 ст. 135) [13].

КК Республіки Молдови передбачає кримінальну відповідальність за: умисне вбивство, вчинене з метою вилучення і (або) використання чи продажу органів або тканин потерпілого (п. «п» ч. 2 ст. 145); умисне заподіяння тяжкого тілесного ушкодження або іншої тяжкої шкоди здоров'ю з метою вилучення і (або) використання чи продажу органів або тканин потерпілого (п. «л» ч. 2 ст. 151); торгівля людськими органами, тканинами і клітинами (ст. 158); торгівля дітьми з метою вилучення органів або тканин, або клітин для трансплантації (п. «б» ч. 1 ст. 206) [14].

На відміну від ст. 143 КК України, у Республіці Молдова кримінальну відповідальність за торгівлю людськими органами, тканинами і клітинами несуть крім фізичних, також і юридичні особи. Також у Республіці Молдова санкції кваліфікованих складів даного виду злочину значно суворіші, ніж в Україні. Так, наприклад, якщо торгівлю людськими органами, тканинами і клітинами вчинено організованою злочинною групою або злочинною організацією, або призвели до заподіяння тяжкого тілесного ушкодження чи іншої тяжкої шкоди здоров'ю або смерть або самогубство особи, то такі дії караються позбавленням волі на строк від 10 до 20 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк від 3 до 5 років, а в разі юридичної особи – штрафом в розмірі від 8 000 до 10 000 умовних одиниць з позбавленням права здійснювати певну діяльність або з ліквідацією юридичної особи [14].

Підсумовуючи вищевикладене зазначимо, що в проаналізованих нормах кримінального законодавства зарубіжних держав регламентовано кримінальну відповідальність за незаконну трансплантацію. Цікавим та важливим для України є можливість імплементації у вітчизняне кримінальне законодавство кримінально-правових норм щодо незаконної трансплантації анатомічних матеріалів людини, які містяться в законодавчих актах окремих проаналізованих держав.

Зокрема, до вказаних заходів імплементації та вдосконалення чинного законодавства України можна віднести:

- суб'єктом даного кримінального правопорушення в окремих наведених зарубіжних країнах можуть виступати як фізичні, так і юридичні особи (Великобританія та Республіка Молдова);

- примушування до вилучення органів або тканин людини для трансплантації повинно бути не способом, як це передбачено у КК України, а окремим діянням (Азербайджанська Республіка, Республіка Білорусь, Республіка Казахстан, Киргизька Республіка та Республіка Молдова);

- встановити покарання у вигляді штрафу та позбавлення волі до тієї особи, яка наказує опублікувати чи поширити або свідомо публікує чи розповсюджує рекламу стосовно залучення осіб до постачання за оплату органів або пропонує постачати органи за оплату, а також якщо рекламодавець готовий розпочати переговори стосовно купівлі органів (Бельгія, Великобританія, Іспанія та Німеччина);

- збільшити межі покарання за незаконну трансплантацію (ч. 5 ст. 143 КК України) та встановити найсуворіше покарання у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років (Бельгія);

- створити спеціальний регулюючий орган, який би здійснював повний контроль та нагляд за будь-якими діями, пов'язаними з видаленням анатомічних матеріалів з людського тіла для використання у межах Закону (Великобританія);

- забезпечити охорону дітей та недієздатних осіб від незаконної трансплантації шляхом дозволу

донорства органів таких осіб тільки після попереднього надання дозволу рішенням суду (Великобританія);

– доповнити ч. 2 ст. 115 КК України пунктом 15 «вчинене з метою вилучення і (або) використання чи продажу анатомічних матеріалів потерпілого» (Азербайджанська Республіка, Республіка Білорусь, Республіка Казахстан, Киргизька Республіка, Республіка Молдова та Республіка Таджикистан);

– доповнити ч. 2 ст. 121 КК України «Умисне тяжке тілесне ушкодження, вчинене способом, що має характер особливого мучення, або вчинене групою осіб, а також з метою залякування потерпілого або інших осіб, чи з мотивів расової, національної або релігійної нетерпимості, або вчинене на замовлення, або таке, що спричинило смерть потерпілого; або з метою вилучення і (або) використання чи продажу анатомічних матеріалів потерпілого» (Азербайджанська Республіка, Республіка Білорусь, Республіка Казахстан, Киргизька Республіка, Республіка Молдова та Республіка Таджикистан);

– доповнити ч. 3 ст. 149 КК України «Дії, передбачені частиною першою або другою цієї статті, вчинені щодо неповнолітнього його батьками, усиновителями, опікунами чи піклувальниками, або вчинені щодо малолітнього, або організованою групою, або поєднані з насильством, небезпечним для життя або здоров'я потерпілого чи його близьких, або з погрозою застосування такого насильства, або якщо вони спричинили тяжкі наслідки, або торгівля дітьми з метою вилучення органів або тканин, або клітин для трансплантації» (Республіка Молдова).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Gesetz über die Spende, Entnahme und Übertragung von Organen und Geweben (Transplantationsgesetz - TPG). Ausfertigungsdatum: 05.11.1997. (Gesetzes vom 22. März 2019 geändert worden ist"). URL: https://www.organspende-info.de/fileadmin/Organspende/01_Informieren/06_Gesetze_und_Richtlinien/03_Gesetze_und_Richtlinien/Transplantationsgesetz__TPG_.pdf (дата звернення: 23.09.2019).

2. Human Tissue Act 2004. adopt. 15th November 2004. URL: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2004/30/contents> (дата звернення: 23.09.2019).

3. Lag (1995:831) om transplantation m.m. SFS 1995:831 i lydelse enligt SFS 2017:42. URL: <https://beta.lagrummet.se/rinfo/publ/sfs/1995:831/kon-solidering/2017-04-01> (дата звернення: 28.09.2019).

4. Lag (2006:351) om genetisk integritet m.m. t.o.m. SFS 2019:341. URL: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006351-om-genetisk-integritet-mm_sfs-2006-351 (дата звернення: 28.09.2019).

5. Loi relative au trafic d'organes humains et relative au principe de non-sanction des victimes de traite des êtres humains (1). 22 mai 2019. URL: http://www.ejustice.just.fgov.be/mopdf/2019/06/21_1.pdf#Page42 (дата звернення: 23.09.2019).

6. Straffeloven lov nr. 126 af 15. april 1930 med senere ændringer. URL: <https://danskelove.dk/straffeloven> (дата звернення: 17.11.2019).

7. The Criminal Law Adoption: 17.06.1998 with amending laws of 20 June 2019. URL: <https://likumi.lv/ta/en/en/id/88966-the-criminal-law> (дата звернення: 28.09.2019).

8. Кримінальний Кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. (Редакція від 18.10.2019, підстава – 140-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 15.11.2019).

9. Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині : Закон України від 17 травня 2018 р. № 2427-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2427-19> (дата звернення: 13.11.2019).

10. Уголовный кодекс Азербайджанской Республики (Утвержден Законом Азербайджанской Республики от 30 декабря 1999 г. № 787-IQ) с последними изменениями от 16 мая 2018 года, № 109. URL:

https://www.legislationline.org/download/id/8305/file/Azerbaijan_Criminal_Code_am_2018_ru.pdf.

11. Уголовный кодекс Кыргызской республики принят 22 декабря 2016 года (в редакции закона от 15 мая 2019 года № 62). URL: https://www.legislationline.org/download/id/8264/file/Kyrgyzstan_CC_2016_am2019_ru.pdf (дата звернення: 15.11.2019).

12. Уголовный кодекс Республики Беларусь от 9 июля 1999 г. № 275-3 (с изменениями и дополнениями по состоянию на 9 января 2019 г. № 171-3.). URL: <http://pravo.by/document/?guid=3871&p0=hk9900275> (дата звернення: 15.11.2019).

13. Уголовный кодекс Республики Казахстан от 3 июля 2014 года № 226-V (с изменениями и дополнениями по состоянию на 28.10.2019 г.). URL: https://online.zakon.kz/document/?doc_id=31575252#pos=5;-155 (дата звернення: 15.11.2019).

14. Уголовный кодекс Республики Молдова: Закон № 985 от 18.04.2002 с последними изменениями от 15.11.18. URL: <http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=331268&lang=2> (дата звернення: 15.11.2019)].

15. Уголовный кодекс Республики Таджикистан от 21 мая 1998 года № 574 (с изменениями и дополнениями по состоянию на 20.06.2019 г.). URL: http://continent-online.com/Document/?doc_id=30397325#pos=8;-164 (дата звернення: 28.09.2019).

16. Уголовный кодекс Республики Узбекистан: Утвержден Законом РУз от 22.09.1994 г. № 2012-XII (с изменениями в соответствии с Законом РУз от 04.03.2019 г. № ЗПУ-526). URL: http://fmc.uz/legisl.php?id=k_ug (дата звернення: 28.09.2019).

17. Annika Strandhäll Lagstiftning mot organhandel. Sveriges Riksdag. 2017. URL: <https://www.riksdagen.se/sv/dokument->

lagar/dokument/svar-pa-skriftlig-fraga/lagstiftning-mot-organhandel_H4121764.

18. Gesetze und Richtlinien regeln die Organ- und Gewebespende. Organspende – Die Entscheidung zählt. URL: <https://www.organspende-info.de/gesetzliche-grundlagen/gesetze-und-richtlinien.html>.

19. Human Tissue Act 2004. LawTeacher (free law study resources). URL: <https://www.lawteacher.net/acts/human-tissue-act-2004.php>.

20. Лісіцина Ю. О. Порушення встановленого законом порядку трансплантації органів або тканин людини та насильницьке донорство: кримінально-правова та кримінологічна характеристика : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / М-во внутр. справ України, Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2016. 250 с., С. 36–37.

21. Незаконна трансплантація: законодавчий досвід пострадянських держав. URL: <http://www.scrivub.com/limba/ucraineana/54396.php>.

NOVELLA OF THE CRIMINAL PROCEDURE LEGISLATION OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF PREVENTION AND COMBATING DOMESTIC VIOLENCE

Kiflyuk R.

Zdobuvach University of the present knowledge

НОВЕЛИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В КОНТЕКСТІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Кифлюк Р.В.

Здобувач Університету сучасних знань

Abstract

The article considers the innovations in the criminal procedure legislation of Ukraine on preventing and combating domestic violence, defines their impact on the investigation of this type of criminal offence, as well as the positive and negative aspects of such changes.

Анотація

У статті розглянуто новели кримінального процесуального законодавства України щодо запобігання та протидії домашньому насильству, визначено їх вплив на розслідування даного виду кримінальних правопорушень, а також позитивні і негативні аспекти таких змін.

Keywords: domestic violence, prohibition, restriction, special law, criminal offence.

Ключові слова: домашнє насильство, заборона, обмеження, спеціальне право, кримінальне правопорушення.

Проблеми протидії домашньому насильству, як і насильству в сім'ї, відносяться на сьогодні до одних із найбільш гострих і тому потребують застосування радикальних та дієвих заходів, спрямованих на подолання цього ганебного для цивілізованого суспільства явища. Разом із цим динаміці стану та зниженню рівня цих злочинних проявів недостатньо приділяється уваги. Відсутні як реальні заходи загальнодержавного рівня, спрямовані на донесення до свідомості громадян інформації про неприпустимість застосування насильства, обмежень, примусу в будь-якій формі, так і заходів, що доречно застосовувати на спеціально-кримінологічному чи індивідуальному рівнях і тому шпальти засобів масової інформації рясніють заголовками про черговий випадок побиття, зникнення чи виявлення бродячої дитини чи неповнолітнього. Поодинокі програми організації «Ла Страда – Україна», Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA), безумовно, сприяють актуалізації нагальних проблем, але їх не вирішують, адже діяльність з протидії такому поширеному явищу повинна мати системний характер та здійснюватися постійно. Питання домашнього насильства активізується також через знецінення інституту сім'ї як такого, адже відсутня і

діяльність, спрямована на популяризацію та виховання в суспільстві традиційних цінностей.

Як відомо, Україна виступила однією з держав-розробниць Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (або Стамбульської конвенції) від 11 травня 2011 року та підписала цей документ 7 листопада 2011 року, проте досі не ратифікувала. Після тривалого обговорення у парламенті та завдяки зусиллям правозахисників 6 грудня 2017 року був прийнятий Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», а також внесені зміни до чинного законодавства, що передбачили кримінальну та адміністративну відповідальність за домашнє насильство (набули чинності 11 січня 2019 року), згідно з яким внесено суттєві зміни до Кримінального кодексу України (далі – КК України) та Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), що стосується справ домашнього насильства [2].

Однією з ключових новел стала – криміналізація домашнього насильства. Відповідно, КК України було доповнено ст. 1261 (домашнє насильство), яка передбачає кримінальну відповідальність за домашнє насильство, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного

Vol.3

№30/2019

ISSN 3375-2389

The journal publishes materials on the most significant issues of our time. Articles sent for publication can be written in any language, as independent experts in different scientific and linguistic areas are involved.

The international scientific journal “Danish Scientific Journal” is focused on the international audience. Authors living in different countries have an opportunity to exchange knowledge and experience.

The main objective of the journal is the connection between science and society. Scientists in different areas of activity have an opportunity to publish their materials. Publishing a scientific article in the journal is your chance to contribute invaluablely to the development of science.

Editor in chief – Lene Larsen, Københavns Universitet

Secretary – Sofie Atting

- Charlotte Casparsen – Syddansk Erhvervsakademi, Denmark
- Rasmus Jørgensen – University of Southern Denmark, Denmark
- Claus Jensen – Københavns Universitet, Denmark
- Benjamin Hove – Uddannelsescenter Holstebro, Denmark
- William Witten – Iowa State University, USA
- Samuel Taylor – Florida State University, USA
- Anie Ludwig – Universität Mannheim, Germany
- Javier Neziraj – Universidade da Coruña, Spain
- Andreas Bøhler – Harstad University College, Norway
- Line Haslum – Sodertorns University College, Sweden
- Daehoy Park – Chung Ang University, South Korea
- Mohit Gupta – University of Calcutta, India
- Vojtech Hanus – Polytechnic College in Jihlava, Czech Republic
- Agnieszka Wyszynska – Szczecin University, Poland

Also in the work of the editorial board are involved independent experts

1000 copies

Danish Scientific Journal (DSJ)

Istedgade 104 1650 København V Denmark

email: publishing@danish-journal.com

site: <http://www.danish-journal.com>



© Danish Scientific Journal 2019